

Бекітемін:
ШЖҚ МКК "Облыстық стоматологиялық
емхана" директоры
Сырғабасов Т.
" 16 " *сәуір* 2023 ж.

**"ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ БАСҚАРМАСЫ" ММ ШЖҚ
МКК "Облыстық стоматологиялық емхана" ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ
ІСКЕРЛІК ӘДЕП КОДЕКСІ**

1. Кодекстің Мақсаты

1.1. Осы Іскерлік әдеп кодексі (бұдан әрі-Кодекс) Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелеріне сәйкес әзірленді және іскерлік әдептің негіз қалаушы құндылықтары мен қағидаттарын белгілейді.

1.2. Іскерлік әдеп кодексі "Жетісу облысының Денсаулық сақтау басқармасы" ММ ШЖҚ МКК "Облыстық стоматологиялық емхана" (бұдан әрі –емхана) дамыту және Қазақстан Республикасы заңнамасының этикалық нормалары мен нормаларын ұстану негізінде мүдделі тұлғалармен тиімді өзара іс-қимыл жасау үшін басқару құралы болып табылады.

1.3. Сенімді беделге ие болу кодекстың маңызды құрамдас бөлігі - сенім атмосферасын құру және бірыңғай стратегияны жүзеге асыру. Осы мақсатта емхана басшылығы емхана жұмыс істегісі келетін және оған табысқа жетуді қалайтын жоғары кәсіби және жауапты қызметкерлерді бекіту және тарту саясатын жүргізеді; корпоративтік құндылықтарға, дәстүрлерге, қалыптасқан өзара қарым-қатынас стиліне қатыстылық атмосферасын құруға қабілетті емхананың корпоративтік ережелері мен рухының негізгі қағидаттары жақын және түсінікті жұмыскерлер, емхананың имиджін және жоғары іскерлік беделін сақтауға, оның ішінде міндетті іскерлік қарым-қатынас стилі мен қызметкерлердің сыртқы келбеті ықпал етеді.

1.4. Осы Кодекстің мақсаты: ҚР Конституциясында, "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" ҚР Кодексінде, жарғыда және ҚР халқының денсаулығына қатысты басқа да нормативтік актілерде айқындалған стратегиялық мақсаттар мен міндеттерді іске асыру үшін қажетті корпоративтік басқарудың, кәсіптік және іскерлік этиканың жоғары деңгейін қамтамасыз ету болып табылады.

2. Кодексте келесі ұғымдар мен терминдер қолданылады:

2.1. Іскерлік этика-бұл емхананың корпоративтік қатынастарының барлық қатысушылары өз қызметінде басшылыққа алатын іскерлік қарым-қатынастың этикалық принциптері мен нормаларының жиынтығы;

2.2. Мүдделі тұлға-ҚР заңнамасында және жарғыда көзделген құқықтарын іске асыру емхананың қызметімен байланысты тұлға;

2.3. Мүдделер қақтығысы - емхананың корпоративтік қатынастарына қатысушының жеке қызығушылығы лауазымдық міндеттерді бейтарап орындауға әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай;

2.4. Корпоративтік мәдениет - емханаға тән құндылықтар, принциптер, мінез-құлық нормалары мен көзқарастар;

2.5. Қызметкер - емханамен еңбек қатынастарында тұратын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындайтын адам;

2.6. Корпоративтік қатынастарға қатысушы - емхананың лауазымды тұлғалары, қызметкерлері, мүдделі тұлғалар.

3. Іскерлік этиканың құндылықтары мен принциптері

3.1. Емхананың қызметі қалыптасатын негізгі құндылықтар оның қызметкерлерінің әдептілігі, сенімділігі мен кәсібилігі, олардың жұмысының тиімділігі, өзара көмек, бір-біріне, мүдделі тұлғаларға және жалпы қоғамға деген құрмет болып табылады.

Жұмыстың оң нәтижелерін қамтамасыз ету әр қызметкердің жоғары стандарттар мен жалпы адамзаттық құндылықтарға сәйкес мінез-құлқын сақтау арқылы мүмкін болады.

3.2. Емхана іскерлік этиканың мынадай қағидаттарын басшылыққа алады:
- адалдық; өзара сыйластық; сенім; әділдік; адалдық; ашықтық; жауапкершілік.

3.3. Өз қызметін жүзеге асыру кезінде емхана:

3.3.1. Қазақстан Республикасы заңнамасының, мемлекеттік органдардың нормативтік актілерінің, емхананың қызметіне қатысты өзге де құжаттардың нормаларын сақтайды;

3.3.2. Адам құқықтарының сақталуын және құрметтелуін қамтамасыз етеді;

3.3.3. Әділ және адал әрекет етеді, пара мен соған ұқсас қатыгез іскерлік тәжірибені, сондай-ақ сыйлық беру мен алу тәжірибесін қабылдамайды;

3.3.4. Лауазымды адамдар мен қызметкерлерге әділ, құрметпен, ҚР заңнамасы мен әдеп нормаларын сақтауға қатысты;

3.3.5. Оның мүдделі тұлғалармен барлық қарым-қатынастары ашық, объективті, әділ және құрметті болуын қамтамасыз етуге тырысады;

4. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер

4.1. Шенеуніктер мен қызметкерлер жанжалдарды болдырмай, емхананың мүддесі үшін тиісті қамқорлық пен сақтықпен кәсіби функцияларды адал және ақылмен орындау міндеттерін өз мойнына алады.

4.2. Өзіне қабылдаған міндеттемелер үшін жауапкершілік олардың мәртебесі мен лауазымына қарамастан барлық лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге бірдей жүктеледі.

4.3. Емхананың лауазымды адамдары емхананың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу үшін іскерлік этиканың негіз қалаушы құндылықтары мен қағидаттарын ескере отырып іскерлік шешімдер қабылдайды және олардың алдына қойылған міндеттерді іске асыруға толық жауапты болады.

4.4. Емхананың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жоғары кәсіби жұмыс үшін барлық күш-жігерін жұмсауға, емхананың мүлкіне ұқыпты қарауға, оны ұтымды және тиімді пайдалануға тиіс.

4.5. Емхананың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері жұмысқа деген көзқарасы мен мінез-құлқымен ұжымда тұрақты және жағымды жағдай жасауға ықпал етуі тиіс.

4.6. Әрбір қызметкер мен лауазымды тұлғалар лауазымдық міндеттерін орындау кезінде жеке қарым-қатынастарды немесе жеке пайданы емес, емхананың

мүдделерін басшылыққа алуы тиіс. емхананың ресурстарын шенеуніктің немесе қызметкердің өзін, сондай-ақ олардың достарын немесе туыстарын қолдау немесе жеке пайда табу үшін пайдалануға тыйым салынады. Достарыңызбен немесе туыстарыңызбен іскерлік қарым-қатынасқа түсуге тыйым салынады.

4.7. Шенеуніктер мен қызметкерлер кез-келген нақты немесе қабылданған мүдделер қактығысынан аулақ болу керек және нақты немесе қабылданған мүдделер қактығысы туындауы мүмкін жағдайларға жол бермеуі керек, өзіне де (немесе өзіне байланысты адамдарға) де, басқаларға да қатысты.

4.8. Жұмысқа қабылдау кезінде емхана қандай да бір белгілер бойынша ешқандай кемсітушілікке жол бермейді. Кадрларды іріктеу және жылжыту тек кәсіби қабілеттер, білім мен дағдылар негізінде жүзеге асырылады.

4.9. Емхана заңнама талаптарына және емхананың тың ішкі құжаттарына сәйкес өзін-өзі тәрбиелеуге және кәсіби дамуға ұмтылатын қызметкерлерді лайықты бағалай отырып, барлық деңгейдегі қызметкерлердің біліктілігін арттыру үшін тең жағдай жасайды.

4.10. Емханада жекелеген лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге заңды негізде, барлығына тең мүмкіндіктерді міндетті түрде қамтамасыз ете отырып, қандай да бір артықшылықтар мен жеңілдіктер беруге жол берілмейді.

4.11. Емхана қызметкерлері өз қызметін жүзеге асыру барысында жалпы қабылданған этика, мораль және мінез-құлық нормаларын басшылыққа алуы тиіс.

4.12. Емхананың лауазымды адамдары қабылдайтын шешімдер заңдылық, ашықтық, объективтілік және барабарлық қағидаттарына негізделуге тиіс. Лауазымды тұлғалар бір-біріне дұрыс ақпаратты құпиялылық нормаларын бұзбай және заңнама талаптары мен емхананың ішкі құжаттарын ескере отырып, уақтылы ұсынады.

4.13. Лауазымды тұлғалар емханаға байланысты мәмілелердегі, шарттардағы, жобалардағы немесе оның ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен өзге де мәселелерге байланысты кез келген коммерциялық немесе өзге де мүдделілік (тікелей немесе жанама) туралы емхана басшылығына дереу хабарлауға міндетті.

4.14. Лауазымды тұлғалар белгіленген тәртіппен басқа ұйымдардағы жұмыстың және/немесе лауазымның (лауазымдардың) атқарылуы туралы, тұрақты (негізгі) жұмыс орнының (қызметтің, кәсіпкерлік қызметтің және т.б.) өзгеруі туралы емхана басшылығына уақтылы хабарлауға міндетті.

4.15. Лауазымды тұлғалар емхананың басшылығын уақтылы хабардар етуге және шешуге мүдделілігі бар мәселелер бойынша талқылауға және дауыс беруге қатыспауға тиіс.

4.16. Емхананың лауазымды адамдары мен қызметкерлері қабылдауға құқылы емес:

- өздерінің функционалдық міндеттерін орындағаны үшін тиісті функцияларды орындамайтын ұйымдар мен жеке тұлғалардан ақша, қызмет түрінде және өзге де нысандарда сыйақы беру;

- сыпайылық пен қонақжайлылықтың жалпы қабылданған нормаларына сәйкес немесе хаттамалық және өзге де ресми іс-шараларды өткізу кезінде назардың символдық белгілері мен символдық кәдесыйларды қоспағанда, өз функцияларының орындалуына байланысты не жұмысы бойынша оларға тәуелді адамдардан сыйлықтар немесе қызметтер.

4.17. Емхана қызметкерлері коммерциялық, қызметтік және заңнамамен қорғалатын өзге де құпияны жария етпеуге, сондай-ақ қауіпсіздік режиміне байланысты ережелер мен рәсімдерді сақтауға міндеттенеді.

4.18. Емхананың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері:

- шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне немесе кез келген өзге де мән-жайларға қарамастан адамның және азаматтың арнамысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

- мемлекет рәміздеріне құрметпен қарау - Елтаңба, Ту, Әнұран;

- корпоративтік рәміздерге құрметпен қарау;

- жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтауға, мемлекеттік және басқа тілдерге, барлық халықтардың салт-дәстүрлеріне құрметпен қарауға;

- киімнің корпоративтік стилін сақтау және сыртқы түрін қадағалау (белгілі бір форманы кию немесе іскери киім түрін еркін таңдау);

- Еңбек және орындаушылық тәртіпті сақтау;
- сыпайы, дұрыс, мейірімді және мейірімді болыңыз;
- немқұрайлылық пен дөрекілікке төзбеушілік;
- әрдайым көмектескеніңіз үшін алғыс білдіріңіз, тіпті егер ол толық көрсетілмесе де;
- біреудің пікіріне мұқият болу;
- сөз бен істің бірлігін қамтамасыз ету, уәделерді орындау;
- кателіктеріңізді жасырмаңыз/мойындаңыз.

4.19. Лауазымды адамдар мен қызметкерлердің құқықтарының бұзылуына әкелетін кез келген жағдай Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына және емхананың ішкі құжаттарына сәйкес қаралуға тиіс.

4.20. Кодекс ережелеріне және/немесе жұмыс барысында туындаған этикалық мәселелерге қатысты мәселелер бойынша, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық және басқа да құқыққа қайшы әрекеттер фактілері бойынша емхананың лауазымды адамдары мен қызметкерлері емхана басшылығына жүгінуге құқылы. Бұл ретте мұндай өтініш жасалған жағдайда олардың құқықтарына қысым жасалмауға тиіс.

5. Мемлекеттік органдармен және мекемелермен өзара қарым-қатынас

5.1. Емхана тараптардың тәуелсіздігі негізінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, Жарғыға және емхананың ішкі құжаттарына сәйкес мемлекеттік органдармен және мекемелермен өзара қарым-қатынасты жүзеге асырады. Емхана мемлекеттік органдардың объективті, әділ шешімдеріне ықпал ету әрекеттеріне жол бермейді.

6. Іскери серіктестермен қарым-қатынас

6.1. Емхана іскер серіктестермен өзара тиімділік, ашықтық және шарттардың талаптарына сәйкес өзіне қабылдаған міндеттемелері үшін толық жауапкершілік қағидаттарында өзара іс-қимыл жасайды.

6.2. Емхана іскер серіктестермен келісімшарттардың/шарттардың талаптарын сақтайды және оларға қатысты өз міндеттемелерін орындайды.

6.3. Емхана Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ең төмен бағаларды, ең жақсы сапаны, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді жеткізу шарттарын ұсынатын және жақсы беделге ие тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді жеткізушілерді таңдайды.

6.4. Емхана өз қызметінде іскер серіктестерге негізсіз жеңілдіктер мен артықшылықтар беруге жол бермейді.

7. Емхана және қоғам

7.1. Қоғам алдындағы өзінің әлеуметтік жауапкершілігін түсінеді.

7.2. Әлеуметтік маңызды мәселелерді шешуге оң әсер етуге тырысады.

7.3. Өзін өзі жұмыс істейтін және құрмет, сенім, адалдық және әділеттілік принциптеріне негізделген берік қарым-қатынас орнатуға тырысатын қоғамдық ортаның ажырамас элементі ретінде қарастырады.

7.4. Бекітілген жоспарларға сәйкес қызметкерлер үшін жағдай жасауға және қызметкерлердің кәсіби біліктілігін арттыруға ұмтылады.

7.5. Қоғамдық қатынастарды жетілдіру, қоршаған ортаны жақсарту және өмір қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында ұйымдармен (қоғамдық, үкіметтік емес және басқалармен) сындарлы қатынастар орнатуға ұмтылады.

7.6. Беделі күмәнді заңды және жеке тұлғалармен ынтымақтаспайды.

■ 8. Жауапкершілік

8.1. емхананың басшылығы мен әрбір қызметкері өзінің мінез-құлқы шеңберінде этикалық нормаларды сақтауға жауапты.

8.2. Осы Кодекстің нормаларын сақтау емхананың барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

8.3. Осы Кодекстің нормаларын бұзу заңнамада белгіленген тәртіппен жауаптылыққа әкеп соғады.